

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoPs/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200145
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5822200145.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

v Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej a členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom XXX XX A. C. XXX, v konaní o návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. D., nar. XX.XX.XXXX, pobytom E., F. XXX, zastúpeného procesným opatrovníkom G. D., nar. XX.XX.XXXX, pobytom E. XXX, za účasti v odvolacom konaní Krajskej prokuratúry Žilina, so sídlom Moyzesova 20, 011 04 Žilina 1, o odvolaní C. D., nar. XX.XX.XXXX proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 4Ps/1/2022-103 zo dňa 29. júna 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 4Ps/1/2022-103 zo dňa 29. júna 2023 p
o t v r d z u j e s tým, že výrok II. správne znie:
„Súd u s t a n o v u j e C. D., nar. XX.XX.XXXX, opatrovníka v osobe H. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., H. XX/X, ktorý je oprávnený a povinný opatrovanca zastupovať a spravovať jeho majetok vo všetkých veciach s výnimkou disponovania s finančným obnosom do výšky 50 Eur mesačne, ak však nejde o bežnú vec, potrebuje schválenie súdu, na zastupovanie v rozsahu obmedzenia spôsobilosti pri právnych úkonoch uvedených vo výroku I. Opatrovník je povinný dvakrát ročne, a to k 30.06. a k 31.12. príslušného kalendárneho roka podávať súdu správu o sociálnych a majetkových pomeroch opatrovanca a o správe jeho majetku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom výrokom I. obmedzil spôsobilosť na právne úkony C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. XXX, v konaní pred súdmi a inými orgánmi štátnej správy, na uzatváranie zmlúv, na nakladanie s hnutelným a nehnuteľným majetkom s výnimkou disponovania s finančným obnosom do výšky 50,- Eur mesačne, na preberanie dôchodku a na právne úkony spojené s jeho hospitalizáciou, rozhodovaní o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a rozhodovaní o pobyte opatrovanca. Výrokom II. ustanovil C. D., nar. XX.XX.XXXX opatrovníka v osobe H. A., nar. XX.XX.XXXX, pobytom E., H. XX/X, ktorý je oprávnený a povinný opatrovanca zastupovať a spravovať jeho majetok vo všetkých veciach, ak však nejde o bežnú vec, potrebuje schválenie súdu. Opatrovník je povinný dvakrát ročne, a to k 30.06. a k 31.12. príslušného kalendárneho roka podávať súdu správu o sociálnych a majetkových pomeroch opatrovanca a o správe jeho majetku. Podľa výroku III. okresný súd rozhodol, že trovy konania hradí štát.

2. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v odsekoch 1., 2. poukázal na návrh navrhovateľky, ktorá uviedla, že dňa 11.01.2022 bol jej brat C. D. hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení Hornooravskej NsP v Trstenej. Podľa lekárskej správy mu bola diagnostikovaná trvalá schizofrenická porucha osobnosti s nutnosťou jeho trvalého umiestnenia do ústavnej starostlivosti. V dôsledku uvedenej duševnej poruchy nie je C. D. vôbec schopný robiť akékoľvek právne úkony, nie je schopný prijímať invalidný dôchodok, obstarávať si veci dennej potreby či chápať význam najzákladnejších

a najbežnejších právnych úkonov, a preto podľa navrhovateľky je daný právny záujem na tom, aby ho súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony a ustanovil mu opatrovníka.

3. Okresný súd uviedol, že vzhľadom na potrebu odborných znalostí pribral do konania znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, zo záverov ktorého vyplynulo, že C. D. dlhodobo trpí duševnou chorobou, a to chronickou paranoidnou schizofréniou. Jedná sa o duševnú chorobu ťažkej intenzity. C. D. následkom duševnej choroby nie je schopný sám si zaobstarávať svoje záležitosti.

4. Okresný súd uviedol, že podľa § 243 ods. 2 CMP vykonal vzhľadnutie v Psychiatrickej liečebni Sučany a zistil, že menovaný býva v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorým podľa vyjadrenia pomáha. Stará sa o svoju mamu, nakoľko otčím pije. Vyjadril, že sestre ide len o peniaze, lieči sa u H. I., ale tri mesiace u nej nebol, lebo bol chorý. S mamou sa strieda na financovaní domácnosti, finančne pomáha bratovi a uviedol, že sestra o ňom nemôže nič vedieť, lebo s ním nežije. Po prepustení z liečenia chce bývať so svojou priateľkou.

5. Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dôkazy, a to oboznámením sa s návrhom, lekárskou správou, so súhlasom procesného opatrovníka, s oznámením okresnej prokuratúry o vstupe do konania, s uznesením Okresného súdu Námestovo č.k. 4Ps/1/2022-13 zo dňa 08.03.2022, so správou Psychiatrickej liečebne Sučany, so Znaleckým posudkom č. 156/2022 znalca MUDr. Stanislava Kollára, so zápisnicou o vzhľadnutí osoby a s jej prepisom.

6. Okresný súd v odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na vyjadrenie navrhovateľky, ktorá uviedla, že jej brat C. D. býva s mamou a s otčímom. Zakúpila mu mobilný telefón, aby mu mohla zavolať, pretože mama má všetko uzamknuté, omotané reťazou a keď aj príde, nie vždy ju mama pustí. Podľa vyjadrenia navrhovateľky mama je taká, že keď sa zle vyspí, je problém, nebaví sa s nikým. Ona so súrodencom bratovi C. D. vybavili, že ak by bolo najhoršie, vezmú ho do ústavu. Navrhovateľka sa mame snažila vysvetliť, že keď je preliečený, treba s ním jednať jemnejšie, pretože akonáhle mu začne nadávať, spadne do toho znovu. Návrh bol podaný z dôvodu, aby neuzatváral zmluvy o úvere, keďže doteraz musí splácať 15.000,- euróvú pôžičku. So sestrou navrhovateľky komunikuje ich mama, ale nebýva s nimi v spoločnej domácnosti. S navrhovateľkou sa mama nerozpráva odvtedy, ako prišiel brat C. D. z nemocnice. Čo sa týka otčím, ten je stále v izbe a keď sa mu podarí ísť si pre dôchodok, tak sa opije. Od prepustenia brata C. D. sa na neho u H. I. nepýtala. Navrhovateľka uviedla, že sestra H. A. je doma na dôchodku. Býva v E., H. XX a iba s ňou ich matka sa teraz rozpráva.

7. Kolízny opatrovník sa na nariadenom pojednávaní vyjadril tak, že súhlasí s návrhom na pozbavenie spôsobilosti brata navrhovateľky – C. D..

8. Z výpovede znalca MUDr. Stanislava Kollára okresnému súdu vyplynulo, že aj napriek tomu, že vypracoval znalecký posudok v júli 2022, v danom prípade ide o dlhodobú záležitosť, keďže C. D. bol rok hospitalizovaný na psychiatrii a možno očakávať, že jeho zdravotný stav je stabilizovaný na úrovni chronických ťažkostí. V prípade nedodržiavania medikamentózneho liečby hrozí riziko zhoršenia zdravotného stavu na úroveň, ktorá bola pred hospitalizáciou menovaného. Znalec sa vyjadril, že je názoru, že menovaný nie je schopný rozhodovať v otázkach vybavovania úradných záležitostí, v otázkach financií a ani v otázkach rozhodovania o svojom zdravotnom stave. Z medicínskeho hľadiska by nedoporučoval disponovanie so žiadnou finančnou čiastkou. V prípade zlepšenia zdravotného stavu je na uvážení finančná čiastka v minimálnej hodnote. Keďže vie, v akých pomeroch menovaný žije, je otázkou krátko času, kedy môže nastať zhoršenie zdravotného stavu.

9. Okresný súd poukázal na výsluch svedkyne H. A., ktorá po vysvetlení, čo bude obnášať jej funkcia opatrovníka, s touto funkciou súhlasila s vierou, že jej budú pomáhať súrodenci. Je pravdou, že ju ako jedinú ešte ich mama vpustí, ale nevie, dokedy to takto bude. Býva asi 2,5 km od mamy a podľa nej je aj mama chorá a zdá sa jej, že ešte viac, ako brat. Občas sa stane, že ju nevypustí a musí preskakovať plot.

10. Okresný súd poukázal na ust. § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 239, § 248 ods. 1, 2, § 251 ods. 1 CMP a vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že C. D. dlhodobo trpí trvalou duševnou chorobou, a to chronickou paranoidnou schizofréniou. Jedná sa o duševnú chorobu ťažkej intenzity. C. D. následkom duševnej choroby nie je schopný sám si zaobstarávať svoje záležitosti. Za takto zisteného skutkového stavu okresný súd rozhodol tak, že osobe, o koho spôsobilosti sa koná, obmedzil spôsobilosť

na právne úkony v rozsahu v súlade s ust. § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Za opatrovníka opatrovancovi okresný súd ustanovil H. A., ktorá spĺňala všetky predpoklady, pretože ona jediná má prístup do rodinného domu, v ktorom býva C. D.. Okresným súdom ustanovený opatrovník robí za opatrovanca všetky úkony v rozsahu vymedzeného obmedzenia, pričom úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu. Okresný súd určil, že opatrovník je povinný raz za pol roka predkladať správu o hospodárení s majetkom.

11. O trovách dôkazov, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaním znaleckého dokazovania, rozhodol podľa § 251 ods. 1 CMP tak, že trovy dôkazov platí štát.

12. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie C. D., nar. XX.XX.XXXX. Uviedol, že s odôvodnením rozsudku okresného súdu sa nie je možné vôbec stotožniť, pretože rozsudok je nesprávny, nesprávnym procesným postupom mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), h) CSP. Návrh navrhovateľky považuje za účelový. Namietol Znalecký posudok č. 156/2022 na strane č. 30 Heteroanamnestické údaje. Výroky považoval za ponižujúce voči jeho osobe a opísané so znevážením jeho dôstojnosti s poukazom na Čl. 12, Čl. 14, Čl. 16 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej poukázal na stranu č. 27 znaleckého posudku, a to psychiatrické vyšetrenie dňa 06.06.2022. Poukázal na účelovosť doporučená H. J. I., ktorá vydala doporučenie zahájiť konanie o úprave spôsobilosti k právnym úkonom. Tento akt považoval za nezrozumiteľný, účelový, v rozpore s liečebným poriadkom. To, ak niekto zoberie pôžičku, nemôže byť preto zbavený svojprávosti alebo inak postihovaný a už vonkoncom nemôže byť označený za blázna, ak cez tri milióny Slovákov má pôžičky a títo by potom mali byť všetci zbavení svojprávosti, obmedzení na právach tak, ako znie výrok rozsudku okresného súdu. Podľa odvolateľa – C. D. H. I. vydala doporučenie dňa 17.01.2022 a následne navrhovateľka podala návrh 18.01.2022, ktorý bol prijatý okresným súdom, z čoho vyplýva účelovosť podania návrhu. V návrhu navrhovateľky nie je uvedený dátum lekárskej správy, ktorou mala byť diagnostikovaná odvolateľovi trvalá schizofrenická porucha osobnosti s nutnosťou jeho trvalého umiestnenia do ústavnej starostlivosti. Nezrozumiteľnosť návrhu odvolateľ videl aj v tom, keď navrhovateľka A. B. neuvádza svoj rod D.. Podľa odvolateľa návrh nespĺňa náležitosti podania v zmysle Civilného sporového poriadku. V rozpore s návrhom za opatrovníka v tomto prípade určil H. A., u ktorej opomenul rozsudkom určiť, že ide o rodenú D.. Okresným súdom určená opatrovníčka H. A. súhlasila s opatrovníctvom, ale toto podmienila tým, že dúfa, že jej budú pomáhať súrodenci. Takáto definícia podmienkovania nemôže byť daná rozsudkom, pretože by sa mal stať právoplatným a záväzným pre všetky osoby dotknuté v ňom. Podľa odvolateľa rozsudok je z tohto hľadiska nevykonateľný a navrhol jeho zrušenie.

13. K odvolaniu odvolateľa C. D. sa vyjadrila Okresná prokuratúra Náместovo podaním zo dňa 25.08.2023 (č.l. 113 spisu). Stotožnila sa s rozsudkom okresného súdu, pretože schopnosť C. D. uskutočňovať právne úkony okresný súd posúdil v kontexte znaleckého posudku ako aj ďalšieho vykonaného dokazovania. Okresný súd vychádzal nielen z posudku znalca, ale aj z výsluchov svedkov. Z výsluchu znalca MUDr. Stanislava Kollára bolo zistené, že C. D. trpí trvalou duševnou chorobou ťažkej intenzity a vzhľadom k zistenému duševnému stavu nie je schopný svoje záležitosti spravovať, ani si uvedomovať následky svojho konania. Boli zhodnotené sociálne stránky prostredia, individuálne rodinné pomery posudzovanej osoby, pričom znalec na súdnom pojednávaní uviedol, že je otázkou krátkeho času, kedy môže nastať zhoršenie zdravotného stavu C. D. s ohľadom na tieto rodinné pomery, preto možno usúdiť, že obavy navrhovateľky v podobe uzatvárania zmlúv o úveroch, prípadne disponovania inými majetkovými právami zo strany posudzovanej osoby sa javia ako opodstatnené. Vzhľadom na takto zistený stav veci, kedy C. D. nevie posúdiť následky svojho konania, je účelom súdneho rozhodnutia o obmedzení spôsobilosti na právne úkony poskytnutie ochrany nielen tretím osobám, ale aj jemu ako osobe, ktorej sa rozhodnutie týka. Okresná prokuratúra navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny.

14. Postupom okresného súdu bolo odvolanie C. D. podaním zo dňa 23.08.2023 (č.l. 112 spisu) doručené navrhovateľke, procesnému opatrovníkovi, okresným súdom ustanovenému opatrovníkovi, a to H. A. s možnosťou vyjadrenia sa k nemu v lehote 10 dní, ktorú možnosť do momentu konania a rozhodovania krajským súdom uvedené osoby nevyužili.

15. Samostatným podaním zo dňa 05.09.2023 (č.l. 118 spisu) Krajská prokuratúra Žilina, so sídlom Moyzesova 20, 011 04 Žilina 1 oznámila v zmysle § 46 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre vstup do označeného konania v štádiu odvolacieho konania.

16. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného včas a osobu oprávnenou postupom bez nariadenia pojednávania za aplikácie ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to ani dôležitý verejný záujem, posúdil napadnutý rozsudok okresného súdu v zmysle odvolacích dôvodov za aplikácie ust. § 65, § 66, § 67 CMP a dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorý potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP s uvedením správneho znenia výrokovej časti II. tak, ako je vyjadrené vo výroku rozsudku krajského súdu za primeranej aplikácie ust. § 224 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

17. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie C. D. ako odvolateľa (ďalej ja len „odvolateľ“, resp. „C. D.“) bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoPs/7/2023-126 zo dňa 08.01.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 09.01.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

18. Predmetom konania pred okresným súdom bolo na základe podaného návrhu obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. D.. O podanom návrhu bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu, ktorý bol napadnutý odvolaním C. D.. Krajský súd vyhodnotil priebeh konania pred okresným súdom, odvolacie dôvody odvolateľa a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolacích námietok na základe nižšie uvedených záverov.

19. Krajský súd poukazuje na to, že na základe podania Krajskej prokuratúry Žilina zo dňa 05.09.2023 (č.l. 118 spisu) o vstupe do odvolacieho konania v zmysle § 46 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v spojení s ust. § 13 ods. 1 CMP v záhlavovej časti rozsudku krajského súdu bola uvedená účasť Krajskej prokuratúry Žilina v odvolacom konaní, o ktorom vstupe súd nevydáva rozhodnutie.

20. C. D., u ktorého sa v zmysle návrhu navrhovateľky konalo o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, v odvolaní namietal porušenie práv v miere, ktorá spôsobila porušenie práva na spravodlivý proces, namietal účelovosť podaného návrhu navrhovateľky, závery znaleckého posudku, účelovosť doporučenia H. J. I., nevykonateľnosť rozsudku okresného súdu, jeho nezrozumiteľnosť, ak u navrhovateľky a okresným súdom ustanoveného opatrovníka sa neuvádza rod D., ako aj podmienenie súhlasu okresným súdom ustanoveného opatrovníka, čo nie je vykonateľné, a preto navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť.

21. Krajský súd sa oboznámil s priebehom konania pred okresným súdom a konštatuje, že nedošlo k zásahu do práv odvolateľa, t.j. nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Po oboznámení sa s návrhom podaným navrhovateľkou krajský súd konštatuje, že tento obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 234 CMP v spojení s ust. § 133 ods. 1 CSP, § 2 ods. 1 CMP. U navrhovateľky neuvedenie rodného priezviska nepredstavuje absenciu zákonných náležitostí návrhu v zmysle § 234 CMP a rovnako ani neuvedenie dátumu lekárskej správy v spojení s ust. § 235 CMP, ak súčasťou návrhu bolo doporučenie H. J. I. – psychiater na zahájenie konania o úprave spôsobilosti k právnym úkonom (č.l. 1 až č.l. 3 spisu).

23. Okresný súd uznesením č.k. 4Ps/1/2022-13 zo dňa 8. marca 2022 ustanovil C. D. procesného opatrovníka pre konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, ktorým bol G. D., nar. X.X.XXXX, ktorým postupom boli zachované práva odvolateľa v konaní pred okresným súdom.

24. Odvolateľ v konaní pred okresným súdom bol poučený o procesných právach a povinnostiach podľa č.l. 15, 15 rub spisu, keď mu bolo doručené toto poučenie spolu s návrhom a uznesením č.k. 4Ps/1/2022-13 zo dňa 8. marca 2023 podľa doručky na č.l. 13 rub spisu okrem iného aj poučenie

v zmysle § 240 ods. 3, § 243 ods. 3 CMP. Odvolateľ po tomto poučení nepožiadala, aby mu okresný súd doručoval všetky písomnosti v konaní a ani nepožiadala o to, aby bol vylúchnutý pred okresným súdom, avšak okresný súd podľa Zápisnice o vzhľadnutí osoby v zmysle § 243 ods. 2 CMP dňa 24.10.2022 (č.l. 69, 70 spisu) spôsobom primeraným zdravotnému stavu C. D. od menovaného získal vyjadrenie. Krajský súd nezistil žiadne porušenie procesných práv odvolateľa. Okresný súd dodržal postup v konaní tak, ako to vyžaduje zákonná úprava.

25. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je nepochybne jedným z najzávažnejších zásahov do duševnej integrity fyzickej osoby a jej súkromia, preto je nevyhnutné, aby tieto zásahy verejnej moci boli výsledkom starostlivého a citlivého posúdenia súdu za súčasnej spolupráce s odborníkom, resp. znalcom. Tak, ako samotné skúmanie prítomnosti duševnej poruchy, ktorá má byť dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, rovnako aj rozsah právnych úkonov, ktorých sa obmedzenie týka, je otázkou, vyriešenie ktorej sa nezaobíde bez znaleckého skúmania, resp. bez odborného vyjadrenia lekára, keďže na uvedené nemá súd potrebné odborné znalosti. Preto opierajúc sa predovšetkým o názor odborníka, ktorý vo vzťahu k zistenej duševnej poruche a jej prejavy u konkrétnej osoby súd musí v rozhodnutí nastaviť rozsah obmedzenia tak, aby zabezpečil primerané, čo najmenej represívne a zároveň účinné záruky tak, aby osobe bola poskytnutá ochrana pred neuváženým konaním tejto osoby, poškodzujúcim ju samotnú a pred jej prípadným zneužitím zo strany tretích osôb. Jednou zo zásad uplatňovaných pri rozhodovaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je, aby tento prostriedok ochrany zasahoval do spôsobilosti osoby na právne úkony v čo najmenšom rozsahu, pokiaľ to okolnosti prípadu dovoľujú, ale zároveň tak, aby účel opatrenia bol zachovaný. Aj v danom prípade okresný súd vychádzal predovšetkým zo zistení znalca v spojení s ďalšími dôkazmi, ktoré smerovali k posúdeniu vzťahov v rodine, t.j. iba súhrnným hodnotením všetkých individuálnych pomerov dotknutej osoby, jej sociálneho prostredia, v ktorom existuje, možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

26. Vyhodnotenie hmotnoprávných predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony, resp. jeho modifikácia si vyžaduje „kvalifikovanosť“ subjektov posudzujúcich zdravotný stav, resp. rozsah a intenzitu obmedzení, ktoré sú potrebné. Okresný súd v súlade s ust. § 244 CMP ustanovil znalca, vykonal znalecké dokazovanie a uskutočnil aj výsluch znalca na pojednávaní konanom dňa 11.05.2023. Odvolateľ namietal Znalecký posudok č. 156/2022 znalca MUDr. Stanislava Kollára, obsahom ktorého sú aj skutočnosti, ktoré nesúvisia s posúdením jeho zdravotného stavu, resp. že obsahuje výroky, ktoré ponizujú jeho osobu a jeho dôstojnosť s poukazom na rozhodné články Ústavy SR. Krajský súd sa oboznámil so Znaleckým posudkom č. 156/2022 znalca MUDr. Stanislava Kollára a nezistil relevantnosť odvolacieho dôvodu C. D., pretože pre vyhodnotenie hmotnoprávných predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony, resp. jeho modifikáciu sa vyžaduje okrem odborného posúdenia zdravotného stavu dotknutej osoby aj súhrnné zistenie všetkých jej individuálnych pomerov, sociálneho prostredia, rodinných vzťahov a ak k nim je venovaná časť znaleckého posudku, tak táto nerobí znalecký posudok napadnutelným.

27. Podľa výsledkov vykonaného dokazovania dôvodom súdneho rozhodnutia o obmedzení spôsobilosti na právne úkony C. D. v rozsahu podľa výroku I. rozsudku okresného súdu nie je tak, ako sa mylne domnieva odvolateľ, zobrať pôžičky, ale jeho zdravotný stav, ktorý bol odborne posúdený, ak menovaný dlhodobo trpí trvalou duševnou chorobou, a to chronickou paranoidnou schizofréniou, ide o duševnú chorobu ťažkej intenzity, následkom ktorej duševnej choroby odvolateľ nie je schopný si sám zaobstarávať svoje záležitosti a podľa výpovede znalca nie je schopný rozhodovať v otázkach vybavovania úradných záležitostí, v otázkach rozhodovania o svojom zdravotnom stave, v otázkach financií. Bolo zistené, že odvolateľ bol hospitalizovaný jeden celý kalendárny rok na psychiatrii, pričom podľa vyjadrení znalca jeho zdravotný stav je stabilizovaný na úrovni chronických ťažkostí a v prípade nedodržiavania medikamentóznej liečby hrozí riziko zhoršenia zdravotného stavu na úroveň, ktorá bola pred hospitalizáciou menovaného.

28. Okresným súdom ustanovený opatrovník H. A. podľa pojednávania konaného dňa 29.06.2023 po vysvetlení, čo bude obnášať jej funkcia opatrovníka, uviedla, že s týmto súhlasí. Súhlas nepodmieňovala, len vyjadrila to, že dúfa, že jej budú nápomocní aj súrodenci.

29. Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu za aplikácie rozhodných zákonných ustanovení dospel okresný súd k vecne správne záveru, ak výrokom I. napadnutého rozsudku obmedzil spôsobilosť na

právne úkony C. D. s výnimkou disponovania s finančným obnosom do výšky 50,- Eur mesačne. Hoci v návrhu navrhovateľka žiadala odvolateľovi umožniť disponovanie s finančnou hotovosťou do 20,- Eur a znalec pri výsluchu na pojednávaní konanom dňa 11.05.2023 z medicínskeho hľadiska nedoporučoval disponovanie so žiadanou finančnou hotovosťou, pričom v prípade zlepšenia zdravotného stavu nechal na uvážení finančnú čiastku v minimálnej hodnote, ak okresný súd pri obmedzení spôsobilosti na právne úkony dal výnimku, a to disponovanie s finančným obnosom do výšky 50,- Eur mesačne, tak svojím rozhodnutím nastavil rozsah obmedzenia spôsobom, aby zabezpečil primerané, čo najmenej represívne a zároveň účinné záruky tak, aby bola menovanej osobe poskytnutá ochrana pred neuváženým konaním poškodzujúcim ju samotnú a pred jej prípadným zneužitím zo strany tretích osôb. Okresný súd pri svojom rozhodnutí aplikoval jednu zo zásad, t.j. aby obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, rozsah jej obmedzenia bol prostriedkom ochrany, ktorý zasahuje do spôsobilosti odvolateľa na právne úkony v rozsahu, aby bol zachovaný účel opatrenia, t.j. bola rešpektovaná zásada primeranosti zásahu do práv odvolateľa, ktorá zodpovedá jeho zdravotnému stavu a zabezpečuje mu ochranu.

30. Krajský súd nezistil relevantnosť ani jedného z odvolacích dôvodov, preto v odvolacom konaní rozsudok okresného súdu potvrdil, pri výroku II. s vyjadrením správneho znenia (primerane ust. § 224 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP), ak okresný súd v odseku 16. odôvodnenia pri ustanovení opatrovníka podľa výroku II., ktorý robí za odvolateľa všetky úkony v rozsahu vymedzeného obmedzenia podľa výroku I., uvedené nevyjadril v znení výroku II. prepojením s výrokom I.. V zhode s odsekom 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd pri potvrdení rozsudku okresného súdu výrok II. precizoval a prepojil s výrokom I.. Táto skutočnosť sa nedotkla vecnej správnosti rozhodnutia okresného súdu.

31. Okresný súd nerozhodoval o trovách súdneho konania, keďže rozhodoval len o trovách znaleckého dokazovania podľa § 251 ods. 1 CMP, ak nebol uskutočnený zo strany navrhovateľky návrh na rozhodovanie o trovách súdneho konania. Ani v odvolacom konaní nebol uskutočnený návrh na náhradu trov odvolacieho konania, preto z titulu absencie takéhoto návrhu podľa § 57 CMP, ak o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh, v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP ani krajský súd nerozhodoval o trovách odvolacieho konania.

32. Okresný súd za aplikácie ust. § 250 ods. 1 CMP zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.